

Europsko vijeće

Bruxelles, 11. prosinca 2020.
(OR. en)

EUCO 22/20

CO EUR 17
CONCL 8

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (10. i 11. prosinca 2020.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće odalo je počast bivšem francuskom predsjedniku Valéryju Giscardu d'Estaingu, koji je preminuo 2. prosinca 2020. Bio je pokretačka snaga europskog projekta te je imao ključnu ulogu u osnivanju Europskog vijeća.

I. VFO/NGEU

1. Europsko vijeće podsjeća da su Europska unija te njezine države članice i institucije predane promicanju i poštovanju vrijednosti na kojima se Unija temelji, među ostalim vladavine prava, kao što je utvrđeno Ugovorima. Ujedno podsjeća da se člankom 7. UEU-a uspostavlja postupak za odgovor na kršenja vrijednosti Unije na temelju članka 2. UEU-a.
2. Kako bi se pronašlo uzajamno zadovoljavajuće rješenje i otklonile bojazni izražene u pogledu Nacrta uredbe o općem sustavu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije, osobito u pogledu načina na koji će se ta uredba primjenjivati, Europsko vijeće naglašava da Uredbu treba primjenjivati uz puno poštovanje članka 4. stavka 2. UEU-a, posebno nacionalnih identiteta država članica koji su neodvojivo povezani s njihovim temeljnim političkim i ustavnim strukturama, načela dodjeljivanja, kao i načela objektivnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja prema državama članicama.

Europsko vijeće postiglo je dogovor o sljedećem:

- a) Cilj Uredbe o općem sustavu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije jest zaštita proračuna Unije, što uključuje instrument Next Generation EU, dobrog financijskog upravljanja proračunom te financijskih interesa Unije. Proračun Unije, među ostalim instrument Next Generation EU, potrebno je zaštititi od svih vrsta prijevara, korupcije i sukoba interesa.
- b) Primjena mehanizma uvjetovanosti na temelju Uredbe bit će objektivna, pravedna, nepristrana i utemeljena na činjenicama te će se njome osigurati zakonito postupanje, nediskriminacija i jednako postupanje prema državama članicama.

- c) Kako bi osigurala poštovanje tih načela, Komisija namjerava izraditi i donijeti smjernice o načinu na koji će primjenjivati Uredbu, uključujući metodologiju za provedbu svoje procjene. Takve smjernice izradit će se uz blisko savjetovanje s državama članicama. U slučaju podnošenja tužbe za poništenje u vezi s Uredbom, smjernice će biti dovršene nakon presude Suda kako bi se u njih uključili svi relevantni elementi koji proizlaze iz takve presude. Predsjednica Komisije opsežno će izvješćivati Europsko vijeće. Dok se takve smjernice ne finaliziraju, Komisija neće predlagati mjere na temelju Uredbe.
- d) Pri primjeni mehanizma uzimat će se u obzir njegova supsidijarna priroda. Mjere u okviru mehanizma razmatrat će se samo ako se drugim postupcima utvrđenima pravom Unije, među ostalim na temelju Uredbe o zajedničkim odredbama, Financijske uredbe ili postupaka zbog povrede na temelju Ugovora, ne bi omogućila učinkovitija zaštita proračuna Unije.
- e) Mjere u okviru mehanizma morat će biti proporcionalne učinku kršenja vladavine prava na dobro financijsko upravljanje proračunom Unije ili na financijske interese Unije te će se uzročna veza takvih kršenja i negativnih posljedica na financijske interese Unije morati dostatno izravno i propisno utvrditi. Puki nalaz o tome da je došlo do kršenja vladavine prava nije dovoljan za aktivaciju mehanizma.
- f) Aktivacijske čimbenike utvrđene u Uredbi treba tumačiti i primjenjivati kao zatvoreni popis homogenih elemenata na koje ne smiju utjecati čimbenici ili događaji drukčije prirode. Uredba se ne odnosi na općenite nedostatke.
- g) Svakom formalnom pokretanju postupka prethodit će podroban dijalog s dotičnom državom članicom kako bi joj se omogućilo da popravi stanje.

- h) Komisija će snositi punu odgovornost za autonomnu procjenu postojanja uvjeta za donošenje mjera, neovisno o tome oslanja li se pritom na vlastite informacije ili na informacije trećih strana. Snosit će punu odgovornost za točnost i relevantnost informacija i nalaza na kojima temelji svoju procjenu. Ako se takve informacije i nalazi, neovisno o njihovom izvoru, upotrebljavaju za potrebe Uredbe, Komisija će osigurati utvrđivanje njihove relevantnosti i upotrebe isključivo s obzirom na cilj Uredbe da se zaštite financijski interesi Unije.
  - i) Mjere donesene u okviru mehanizma odmah će se preispitati na inicijativu dotične države članice ili će ih preispitati Komisija najkasnije godinu dana nakon što ih Vijeće donese. Ako odluči da neće podnijeti prijedlog za ukidanje mjera, Komisija će navesti razloge za svoju odluku i o njima izvijestiti na sastanku Vijeća.
  - j) U slučaju da dotična država članica podnese zahtjev u skladu s uvodnom izjavom 26. Uredbe predsjednik Europskog vijeća stavit će tu točku na dnevni red Europskog vijeća. Europsko vijeće nastojat će oblikovati zajedničko stajalište o tom pitanju.
  - k) Budući da je pregovorima dogovorena kao sastavni dio novog proračunskog ciklusa, Uredba će se primjenjivati od 1. siječnja 2021., dok će se mjere primjenjivati samo u odnosu na proračunske obveze koje započinju u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira, uključujući instrument Next Generation EU.
3. Europsko vijeće pozdravlja namjeru Komisije da u okviru odlučivanja o Uredbi usvoji Izjavu, koju treba unijeti u zapisnik Vijeća, kojom se pri primjeni Uredbe obvezuje uzeti u obzir elemente navedene u točki 2. koji se nalaze u području nadležnosti Komisije.

4. Europsko vijeće slaže se da elementi iz prethodnih točaka od 1. do 3. predstavljaju prikladan i trajan odgovor na izražene bojazni, ne dovodeći u pitanje prava država članica na temelju članka 263. UFEU-a. U tom kontekstu poziva Europski parlament i Vijeće da odmah poduzmu korake potrebne za donošenje cijelog paketa relevantnih instrumenata, uključujući Uredbu o višegodišnjem financijskom okviru i Odluku o vlastitim sredstvima. Države članice učinit će sve što je u njihovoj moći da odobre Odluku o vlastitim sredstvima u skladu sa svojim ustavnim odredbama kako bi ona što prije stupila na snagu.

II. COVID-19

5. Europsko vijeće pozdravlja nedavne pozitivne objave o razvoju učinkovitih cjepiva protiv bolesti COVID-19 i Komisijino sklapanje ugovorâ o prethodnoj kupnji.
6. Međutim, dolazak cjepiva ne znači da je pandemija završila. Epidemiološka situacija u Europi i dalje je zabrinjavajuća, iako znatni naponi koje svi ulažu počinju davati rezultate. Stoga moramo nastaviti ulagati napore u borbu protiv širenja virusa kako bismo spriječili nove valove zaraze.
7. Europsko vijeće pozdravlja koordinaciju dosadašnjih napora na razini EU-a i obvezuje se na jačanje te koordinacije, posebno u okviru pripreme za postupno ukidanje mjera ograničavanja i ponovno omogućivanje normalnog putovanja, među ostalim u svrhu prekograničnog turizma, kada to sanitarna situacija dopusti. Slaže se da je potrebno poboljšati razmjenu iskustava i planova za budućnost. Na temelju rada obavljenog posljednjih tjedana poziva Komisiju da predstavi prijedlog preporuke Vijeća o zajedničkom okviru za brze testove na antigene i za uzajamno priznavanje rezultata testova. Treba osmisliti i koordiniran pristup potvrdama o cijepljenju.

8. Europsko vijeće naglašava važnost priprema za pravodobno uvođenje i raspodjelu cjepiva, uključujući razvoj nacionalnih strategija cijepljenja, kako bi se osiguralo da cjepiva budu pravodobno i na koordiniran način stavljena na raspolaganje stanovništvu u EU-u. Važno je pružiti jasne činjenice o cjepivima i boriti se protiv dezinformiranja.
9. Cijepljenje bi se trebalo tretirati kao globalno javno dobro. EU će nastaviti ulagati napore kako bi doprinio međunarodnom odgovoru na pandemiju, među ostalim s pomoću instrumenta COVAX, čija je svrha svima zajamčiti povoljan i pravedan pristup cjepivima.
10. Europsko vijeće naglašava potrebu za nastavkom rada na povećanju otpornosti u području zdravlja, među ostalim daljnjim radom na prijedlozima za zdravstvenu uniju i potpunim iskorištavanjem potencijala zdravstvenih podataka u Europi.
11. S ciljem boljeg predviđanja mogućih budućih pandemija i upravljanja njima, uzimajući u obzir evaluacije koje su u tijeku, među ostalim Međunarodnih zdravstvenih propisa, EU će promicati načine za jačanje međunarodne suradnje, među ostalim putem mogućeg međunarodnog ugovora o pandemijama u okviru Svjetske zdravstvene organizacije, koja je u središtu međunarodne suradnje kada je riječ o pitanjima u vezi sa zdravljem.

III. KLIMATSKE PROMJENE

12. Kako bi se ostvario cilj da EU postane klimatski neutralan do 2050. u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, EU treba povećati svoje ambicije za nadolazeće desetljeće i ažurirati svoj okvir klimatske i energetske politike. U tu svrhu Europsko vijeće potvrđuje obvezujući cilj EU-a za domaće neto smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. Poziva suzakonodavce da taj novi cilj uzmu u obzir u prijedlogu europskog propisa o klimi i da taj propis brzo donesu.

13. Povećat ćemo svoje klimatske ambicije na način na koji će se potaknuti održiv gospodarski rast, otvoriti radna mjesta, osigurati koristi za građane EU-a u području zdravlja i okoliša te doprinijeti dugoročnoj globalnoj konkurentnosti gospodarstva EU-a promicanjem inovacija u zelenim tehnologijama.
14. Taj cilj EU će ostvariti zajednički na troškovno najučinkovitiji način. Sve države članice sudjelovat će u tom pothvatu, uzimajući u obzir razmatranja u pogledu pravednosti i solidarnosti, te nitko neće biti zapostavljen. Novi cilj za 2030. treba postići na način kojim se čuva konkurentnost EU-a i uzimaju u obzir različite polazne točke država članica i posebne nacionalne okolnosti te potencijal za smanjenje emisija, uključujući one otočnih država članica i otoka, kao i uloženi napor. Europsko vijeće uvažava potrebu za osiguravanjem međupovezanosti, energetske sigurnosti za sve države članice, energije po cijenama koje su pristupačne za kućanstva i poduzeća te za poštovanjem prava država članica da odlučuju o vlastitoj kombinaciji izvora energije i odaberu najprimjerenije tehnologije kako bi zajednički postigli klimatski cilj do 2030., uključujući prijelazne tehnologije poput plina.
15. Javno financiranje i privatni kapital moraju se mobilizirati kako bi se odgovorilo na znatne potrebe za ulaganjima koje proizlaze iz te povećane ambicije. Gospodarski odgovor na krizu uzrokovanu koronavirusom prilika je za ubrzanje održive transformacije i modernizacije naših gospodarstava te za stjecanje konkurentne prednosti. Mora se na najbolji mogući način iskoristiti paket VFO/NGEU, uključujući mehanizam za pravednu tranziciju, kako bismo ostvarili naše klimatske ambicije. U skladu s dogovorom postignutim u srpnju 2020. djelovanje u području klime uključit će se u politike i programe koji se financiraju u okviru VFO-a i NGEU-a. Opći klimatski cilj od najmanje 30 % primjenjivat će se na ukupan iznos rashoda iz VFO-a i NGEU-a i uzimati u obzir odgovarajućim ciljnim vrijednostima u sektorskom zakonodavstvu.

16. EU bi trebao promicati razvoj zajedničkih, globalnih standarda za zeleno financiranje. Europsko vijeće poziva Komisiju da najkasnije do lipnja 2021. podnese zakonodavni prijedlog o standardu EU-a za zelene obveznice. Također pozdravlja plan Grupe EIB-a za banku za borbu protiv klimatskih promjena za razdoblje 2021. – 2025. kojim će se doprinijeti ispunjenju obveze Grupe EIB-a u pogledu pružanja potpore ulaganjima u području klime i okoliša u iznosu od 1 bilijuna EUR do 2030.
17. Europsko vijeće poziva Komisiju da procijeni kako svi gospodarski sektori mogu na najbolji način doprinijeti cilju za 2030. i da podnese potrebne prijedloge popraćene dubinskim ispitivanjem okolišnog, gospodarskog i socijalnog učinka na razini država članica, uzimajući u obzir nacionalne energetske i klimatske planove i preispitujući postojeće fleksibilnosti. Komisiju se poziva da, uzimajući u obzir načela navedena u stavku 14., posebno razmotri sljedeće:
  - istraživanje načina za jačanje sustava trgovanja emisijama (ETS), posebno politika određivanja cijena ugljika, uz očuvanje njegove cjelovitosti i uzimajući u obzir potrebu za rješavanjem problema u pogledu distribucije i energetske siromaštva.
  - predlaganje mjera kojima se energetske intenzivne industrije omogućuje razvoj i uvođenje inovativnih klimatski neutralnih tehnologija uz zadržavanje njihove industrijske konkurentnosti;
  - predlaganje mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama kako bi se osigurao okolišni integritet politika EU-a i izbjeglo istjecanje ugljika na način koji je usklađen s WTO-om;
  - otklanjanje bojazni u vezi s raspodjelom napora, pravednošću i troškovnom učinkovitošću, šumarstvom i korištenjem zemljišta te porastom emisija i smanjenjem ponora iz tih sektora uzrokovanih negativnim učincima klimatskih promjena.
18. Problem neravnoteža za korisnike Fonda za modernizaciju koji ne primaju prihode ekvivalentne troškovima koje plaćaju postrojenja u okviru ETS-a u tim državama članicama rješavat će se u sklopu predstojećeg zakonodavstva.

19. Europsko vijeće pravodobno će to pitanje ponovno razmotriti i usvojiti dodatne smjernice prije nego što Komisija iznese svoje prijedloge. Tom će se prilikom raspravljati o budućnosti Uredbe o raspodjeli tereta.
20. Nacionalno utvrđeni doprinos EU-a ažurirat će se u skladu s novim obvezujućim ciljem i podnijeti tajništvu UNFCCC-a do kraja godine. Uoči konferencije COP26 Europsko vijeće ponovno ističe da je međunarodni angažman ključan za postizanje uspjeha u rješavanju problema klimatskih promjena. Poziva sve druge stranke, posebno glavna gospodarstva, da iznesu svoje ambiciozne ciljeve i politike. Naglašava važnost snažnog koordiniranog djelovanja putem aktivne europske klimatske diplomacije.
21. EU će osigurati da njegova trgovinska politika i trgovinski sporazumi budu u skladu s njegovim klimatskim ambicijama.
22. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje jačanje međunarodnih napora za zaštitu bioraznolikosti uoči 15. Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti koja će se održati u Kini sljedeće godine.

IV. SIGURNOST

23. Europsko vijeće oštro osuđuje nedavne terorističke napade diljem Europe. Izražava iskrenu sućut obiteljima i prijateljima žrtava te izražava solidarnost s građanima Austrije, Njemačke i Francuske. Naglašava važnost pružanja potpore žrtvama terorističkih napada i potpune provedbe relevantnih direktiva EU-a. Ujedinjeni smo u borbi protiv radikalizacije, terorizma i nasilnog ekstremizma. Suočen s tim napadima na temeljna prava i slobode, EU će podržavati zajedničke vrijednosti na kojima se temelje naša pluralistička društva te će nastaviti ulagati odlučne zajedničke napore kako bi ih obranio. U tom je kontekstu važno u potpunosti provesti postojeće odluke. Europsko vijeće također pozdravlja Komisijino predstavljanje novog programa EU-a za borbu protiv terorizma te poziva na nastavak rada na tom pitanju. Ponovno potvrđuje ulogu koordinatora EU-a za borbu protiv terorizma.

24. Europsko vijeće osuđuje sve oblike napada na slobodu izražavanja i vjeroispovijesti ili uvjerenja, među ostalim antisemitizam, rasizam i ksenofobiju, te naglašava važnost borbe protiv poticanja na mržnju i nasilje, kao i protiv nesnošljivosti. Pozdravlja donošenje Izjave Vijeća o uključivanju borbe protiv antisemitizma u sva područja politika.
25. Od ključne je važnosti spriječiti radikalizaciju i rješavati problem ideologija koje stoje iza terorizma i nasilnog ekstremizma, među ostalim na internetu. Europsko vijeće poziva na:
- jačanje borbe protiv nezakonitih sadržaja na internetu. U tom pogledu sa zanimanjem očekuje ambiciozan prijedlog Komisije za jačanje odgovornosti internetskih platformi u okviru Akta o digitalnim uslugama;
  - brzo donošenje prijedloga o suzbijanju širenja terorističkih sadržaja na internetu;
  - osiguravanje usklađenosti vjerskog obrazovanja i osposobljavanja s temeljnim europskim pravima i vrijednostima te na rješavanje pitanja stranog utjecaja na nacionalne civilne i vjerske organizacije kroz netransparentno financiranje;
  - podupiranje inicijativa za bolje razumijevanje širenja ekstremističkih ideologija. Nužno je poboljšati sveobuhvatne razmjene znanstvenih spoznaja, istraživanja i stručnog znanja diljem Europe.
26. Ključno je da tijela kaznenog progona i pravosudna tijela mogu izvršavati svoje zakonite ovlasti na internetu i izvan njega za borbu protiv teških kaznenih djela. Europsko vijeće ističe potrebu za napretkom u radu na zadržavanju podataka koje je potrebno za borbu protiv teških kaznenih djela, i to s obzirom na najnoviju sudsku praksu Suda Europske unije i uz potpuno poštovanje temeljnih prava i sloboda.
27. Kako bi se dodatno poduprlo izvršavanje zakonodavstva diljem EU-a i pravilno funkcioniranje schengenskog područja, trebalo bi znatno pojačati provedbu dogovorenih mjera, kao i policijsku i pravosudnu suradnju i koordinaciju.

28. Europsko vijeće:

- poziva države članice da pojačaju svoje napore kako bi se u potpunosti iskoristile europske baze podataka i informacijski sustavi, posebno u pogledu unosa relevantnih podataka o osobama za koje pojedinačne države članice procjenjuju da predstavljaju ozbiljnu terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju u baze podataka, uključujući strane terorističke borbe;
- naglašava da je važno osigurati da se sve osobe koje prelaze vanjske granice Unije provjere u relevantnim bazama podataka kako je propisano relevantnim zakonodavstvom EU-a;
- poziva suzakonodavce da razmotre prijedlog o jačanju mandata Europolu s ciljem njegova brzog donošenja;
- naglašava opću važnost policijske i pravosudne suradnje u svim njezinim aspektima.

V. **VANJSKI ODNOSI**

Odnosi EU-a i SAD-a

29. Europsko vijeće nakon izbora u Sjedinjenim Američkim Državama održalo je raspravu o odnosima EU-a i SAD-a. Naglasilo je važnost snažnog strateškog transatlantskog partnerstva koje se temelji na zajedničkim interesima i vrijednostima. To je posebno važno s obzirom na potrebu za rješavanjem gorućih globalnih izazova. EU sa zanimanjem očekuje suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama, osobito u cilju jačanja globalnog odgovora na pandemiju bolesti COVID-19, borbe protiv klimatskih promjena, jačanja gospodarskog oporavka, suradnje u digitalnim i tehnološkim pitanjima, jačanja uzajamne trgovine, rješavanja trgovinskih sporova, reforme WTO-a i promicanja multilateralizma te mira i sigurnosti. Spremni smo raspravljati o zajedničkim prioritetima s novim predsjednikom Sjedinjenih Američkih Država.

Istočno Sredozemlje

30. Europsko vijeće ponovno je razmotrilo svoje zaključke od 1. i 2. listopada 2020. o odnosima Europske unije s Turskom s obzirom na stanje u istočnom Sredozemlju. Nažalost, Turska je sudjelovala u jednostranim djelovanjima i provokacijama te je intenzivirala svoju retoriku protiv EU-a, država članica EU-a i europskih čelnika. Turska i dalje provodi jednostrane i provokativne aktivnosti, među ostalim u isključivom gospodarskom pojasu Cipra. Europsko vijeće prima na znanje da je Turska povukla plovilo Oruç Reis te inzistira na trajnom smirivanju napetosti kako bi se omogućila brza ponovna uspostava i neometan nastavak izravnih preliminarnih razgovora između Grčke i Turske.
31. Europsko vijeće ponovno potvrđuje da je razvoj kooperativnog i uzajamno korisnog odnosa s Turskom u strateškom interesu EU-a. Ponuda za pozitivan program EU-a i Turske i dalje je otvorena ako Turska pokaže spremnost promicati istinsko partnerstvo s Unijom i njezinim državama članicama te riješiti neslaganja putem dijaloga i u skladu s međunarodnim pravom. Takav program mogao bi obuhvatiti područja gospodarstva i trgovine, međuljudskih kontakata, dijalogâ na visokoj razini i nastavka suradnje u pogledu pitanja migracija. Europsko vijeće naglašava važnost držanja komunikacijskih kanala između EU-a i Turske otvorenima. EU će također biti spreman nastaviti pružati financijsku pomoć sirijskim izbjeglicama i zajednicama domaćinima u Turskoj te surađivati u odgovornom upravljanju migracijskim tokovima prema svim državama članicama i u jačanju napora u borbi protiv mreža krijumčara migranata.
32. Podsjećajući na Zaključke Europskog vijeća od 1. i 2. listopada 2020., EU je i dalje predan obrani svojih interesa i interesa svojih država članica, kao i očuvanju regionalne stabilnosti. U tom pogledu Europsko vijeće:
- poziva Vijeće da donese dodatna uvrštenja na popis na temelju svoje Odluke od 11. studenoga 2019. o mjerama ograničavanja s obzirom na nezakonite aktivnosti bušenja koje Turska provodi u istočnom Sredozemlju;

- poziva visokog predstavnika i Komisiju da najkasnije na sastanku Europskog vijeća u ožujku 2021. podnesu na razmatranje izvješće o trenutačnom stanju političkih, gospodarskih i trgovinskih odnosa EU-a i Turske te o instrumentima i mogućnostima za daljnje postupanje, među ostalim o proširenju područja primjene navedene odluke.
- 33. Europsko vijeće osuđuje jednostrane korake Turske u Varoshi i poziva na potpuno poštovanje rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 550 i 789. Europsko vijeće podržava brzu ponovnu uspostavu pregovora pod pokroviteljstvom UN-a i ostaje potpuno predano sveobuhvatnom rješenju ciparskog problema u okviru UN-a te u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a i načelima na kojima se EU temelji. Isto očekuje i od Turske. Europsko vijeće suglasno je s time da EU nakon ponovne uspostave pregovora pod pokroviteljstvom glavnog tajnika UN-a imenuje predstavnika u misiji UN-a za pružanje dobrih usluga.
- 34. Europsko vijeće traži od visokog predstavnika nastavi s radom na prijedlogu za multilateralnu konferenciju o istočnom Sredozemlju.
- 35. EU će nastojati koordinirati pitanja koja se odnose na Tursku i stanje u istočnom Sredozemlju sa Sjedinjenim Američkim Državama.

Južno susjedstvo

- 36. Demokratsko, stabilnije, zelenije i naprednije južno susjedstvo strateški je prioritet EU-a. Dvadeset i pet godina nakon pokretanja Barcelonskog procesa odlučni smo ponovno pokrenuti, ojačati i dalje razviti to strateško partnerstvo koje se temelji na zajedničkoj geografiji i povijesti.
- 37. Želimo se zajednički boriti protiv pandemije bolesti COVID-19, ojačati otpornost naših gospodarstava i društava, očuvati našu kolektivnu sigurnost, suočiti se s izazovima mobilnosti i migracija te ponuditi bolje mogućnosti mladima na objema obalama Sredozemlja.

38. Rad će se temeljiti na Strateškom programu za razdoblje 2019. – 2024. i ključnim načelima naše politike susjedstva te će se podupirati učinkovitom upotrebom svih naših instrumenata. Razvit ćemo nov program za Sredozemlje koji će se temeljiti na zajedničkim prioritetima i biti usmjeren na odgovore specifične za Sredozemlje i blisku suradnju u područjima kao što su okoliš, povezivost, obrazovanje i kultura te prirodni resursi. U tom je pogledu ključno osnažiti ulogu civilnog društva.
39. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje predstojeću zajedničku komunikaciju Komisije i visokog predstavnika o obnovljenom partnerstvu s južnim susjedstvom. Potonje bi se trebalo temeljiti na unaprijeđenom i pojačanom političkom dijalogu na cijelom Sredozemlju i dovesti do pojačane suradnje kako bi se riješili zajednički izazovi i iskoristile zajedničke mogućnosti.
40. Posebno u pogledu Libije, Europsko vijeće poziva sve sudionike da djeluju u skladu s načelima Berlinskog procesa. EU podsjeća na ponudu za pružanje potpore libijskoj obalnoj straži s pomoću osposobljavanja i praćenja te osiguravanja opreme i plovila, u skladu s međunarodnim pravom, uključujući međunarodno humanitarno pravo. EU poziva na hitno puštanje na slobodu talijanskih ribara koji su u pritvoru od početka rujna bez ikakva pravnog postupka.

Ostrovec

41. Europsko vijeće naglašava važnost osiguravanja nuklearne sigurnosti bjeloruske nuklearne elektrane Ostrovec i poziva Komisiju da istraži moguće mjere za sprečavanje komercijalnog uvoza električne energije iz nuklearnih postrojenja trećih zemalja koja ne zadovoljavaju razine sigurnosti priznate u EU-u.

Globalni režim sankcija EU-a u vezi s ljudskim pravima

42. Europsko vijeće pozdravlja donošenje globalnog režima sankcija EU-a u vezi s ljudskim pravima od strane Vijeća.